

## 10 v▯ ám sát làm thay đ▯i th▯ gi▯i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr▯nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

Dù ch▯ đ▯▯c chú thích nh▯ “b▯ ám sát” khi ng▯▯i đ▯i sau nh▯c đ▯n, th▯ nh▯ng cái ch▯t c▯a h▯▯i có ▯nh h▯▯ng to l▯n đ▯i v▯i th▯ gi▯i lúc b▯y gi▯ và c▯ sau này.

H▯ là nh▯ng nhà ho▯t đ▯ng nhân quy▯n, t▯▯ng lĩnh quân đ▯i, hoàng đ▯, nguyên th▯ qu▯c gia b▯ ám sát b▯i thù h▯n, ghen t▯c, b▯t đ▯ng hay ch▯ vì k▯ gi▯t ng▯▯i mu▯n n▯i ti▯ng. Không ít ng▯▯i trong s▯ h▯ là ph▯ n▯, nh▯ng t▯m ▯nh h▯▯ng vô cùng l▯n trên chính tr▯▯ng là lí do khi▯n h▯ b▯ sát h▯i. Tuy nhiên, cái ch▯t c▯a h▯ đ▯u khi▯n th▯ gi▯i thay đ▯i dù t▯t lên hay x▯u đi.

### 1. Reinhard Heydrich – Ch▯ huy cao c▯p c▯a Phát xít Đ▯c

Reinhard Tristan Eugen Heydrich (sinh ngày 7/3/1904, m▯t ngày 4/6/1942) là ch▯ huy cao c▯p và khét ti▯ng c▯a Đ▯c qu▯c xã. Đây là nhân v▯t ch▯ huy chi▯n đ▯ch tiêu đi▯t hàng tri▯u ng▯▯i do thái trên nh▯ng vùng đ▯t mà quân đ▯i Phát xít Đ▯c chi▯m đ▯ng.



N▯u không có Th▯ chi▯n th▯ Hai, nhân lo▯i s▯ ch▯ng bao gi▯ bi▯t đ▯n cái tên Heydrich. Th▯ nh▯ng các nhà phân tích đánh giá, y chính là nhân v▯t s▯ m▯ng l▯i th▯ng l▯i toàn c▯u cho ch▯ nghĩa Phát xít trên toàn th▯ gi▯i n▯u không b▯ ám sát. Y có tính tàn nh▯n gi▯ng trùm phát xít Adolf Hitler nh▯ng đ▯▯c đánh giá là thông minh g▯p đôi ng▯▯i lãnh đ▯o đ▯i quân tàn nh▯n này. Ch▯c ch▯n đ▯▯i s▯ lãnh đ▯o c▯a Heydrich, Phát xít Đ▯c s▯ không d▯ dàng b▯ đánh b▯i do nh▯ng sai l▯m c▯a Hitler trong nh▯ng năm tháng cu▯i cùng c▯a th▯ chi▯n. Tuy nhiên, th▯ gi▯i s▯ không bao gi▯ ph▯i ch▯u th▯m h▯a đó vì Heydrich b▯ ám sát ▯ Prague hôm 27/5/1942 b▯i m▯t nhóm binh sĩ Séc và Slovakia đ▯▯c đào t▯o t▯i Anh. Heydrich b▯ th▯▯ng n▯ng và thi▯t m▯ng sau đó 1 tu▯n t▯i b▯nh vi▯n. Điên cu▯ng sau vi▯c th▯ lĩnh c▯p cao b▯ sát h▯i, Đ▯c qu▯c xã đã ra l▯nh b▯t gi▯ 13.000 ng▯▯i. Ngôi làng Lidice n▯i x▯y ra v▯ ám sát b▯ sang b▯ng, ph▯ n▯ và tr▯ em b▯ b▯t đ▯n các tr▯i t▯p trung, đàn ông và thanh niên trên 16 tu▯i i b▯ b▯n ch▯t. Theo th▯ng kê, Phát xít Đ▯c đã sát h▯i 1.300 ng▯▯i sau cái ch▯t c▯a Heydrich.

N▯u không có vi▯n ch▯ huy c▯p cao Heydrich b▯ ám sát, quân đ▯ng minh v▯n s▯ đánh đ▯ đ▯▯c ch▯ nghĩa Phát xít nh▯ng có l▯ th▯i gian s▯ không s▯m nh▯ chúng ta đã th▯y.

### 2. Indira Gandhi – N▯ th▯ t▯▯ng ▯n Đ▯

## 10 v**ị** á**m** s**át** làm thay đ**ổi** th**ế** gi**ới**

T&#225;c Gi&#7843;: Tr**ình** Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

Indira Gandhi (sinh ngày 19/11/1917, m**ất** ngày 31/10/1984) hai l**ần** đ**ược** b**ộ** u**ỷ** làm th**ủ** t**ướng** n**hà** Đ**ệ** t**ừ** 19 tháng 1 năm 1966 đ**ến** 24 tháng 3 năm 1977 và đ**ược** b**ộ** u**ỷ** l**ại** t**ừ** 14/1/1980 cho đ**ến** ngày b**ị** á**m** s**át**. Là con gái c**ủa** Th**ủ** t**ướng** đ**ầu** tiên Jawaharlal Nehru sau ngày n**hà** Đ**ệ** giành đ**ộc** l**ập**, bà Gandhi quy**ết** n**gh**ĩ p**h**ính tr**ị** c**ủa** cha mình và đ**ược** s**ố** n**g** h**àng** c**ủa** đ**ồng** đ**ội** n**g**h**ị** dân.



Dù là ph**ần** n**h**ng bà chính là n**g**h**ị** ch**èo** lái đ**ể** t**h**o**át** n**h**à c**ộng** đ**ả**n đ**ể** v**ượt** t**h**o**át** qua th**ời** kì kh**ông** ho**ng** nh**ật** đ**áng** k**h** **ở** n**hà** Đ**ệ**. Vào th**ời** đ**iểm** bà n**h**m quy**ết** n**gh**ĩ, tranh ch**ợ** p**h** gi**ữa** n**hà** Đ**ệ** và Pakistan đang m**ở** c**ờ** đ**nh** đ**ể**m. H**ơn** n**h**a, n**hà** Đ**ệ** còn ph**ải** đ**ể** n**g** đ**ể** u**ỷ** n**h**ng m**ở** i đ**ể** d**ẫn** t**h** bên ngoài xu**ất** phát t**ừ** M**ỹ** và Trung Qu**ốc**.

Th**ủ** n**h**ng, bà chính là n**g**h**ị** i gi**úp** n**hà** Đ**ệ** thay đ**ổi** r**õ**t n**hi**u và g**óp** p**h** n**h** làm thay đ**ổi** qu**ốc** gia láng gi**ề**ng Pakistan. Ngoài ra, qu**ốc** phòng n**hà** Đ**ệ** còn đ**ể** t**h** đ**ể** c**hi**u th**ành** công trong vi**ệc** nghiên c**ứ**u vũ khí h**ạt** nhân th**ời** kì bà ch**èo** lái đ**ể** t**h**o**át**.

Th**ủ** n**h**ng, n**h**ng quy**ết** đ**ể** nh **có** ph**ần** n**h**y c**ả**m vào n**h**ng năm tháng cu**ối** đ**ể** i c**ủa** bà Gandhi là nguyên nhân khi n**hà** b**ị** á**m** s**át**. Vì c**đ** a quân đ**ội** t**h** n **công** Đ**ệ** n **Vàng**, n**h**i th**ủ** c**úng** thiêng liêng c**ủa** n**g**h**ị** Sikh đ**ể** tiêu di**ệt** m**ột** th**ủ** l**ĩnh** tôn giáo đ**ể** a ph**ần** n**g** c**đ** a đ**oan** khi n**g**h**ị** Sikh c**ả**m th**ực** y b**ị** xúc ph**ạm**. Vì l**đ** ó, hai c**ả**n v**ũ** n**g**h**ị** Sikh trong l**ò**c l**ò**c n**g** v**ũ** sĩ c**ủa** bà Gandhi đã n**ổ** s**úng** h**ạt** s**át** bà ngay t**h** i t**h** dinh th**ủ** t**ướng** n**hà** đ**ô** New Dehli ngày 31/10/1984. Vì c**đ** a bà b**ị** á**m** s**át** đã th**ực** i b**ùng** lên n**h**ng cu**ối** c**ả** đ**ể** n**g** ch**ợ** n**g**h**ị** Sikh **kh** p**h** i làm hàng ngàn n**g**h**ị** i thi**ệt** m**ồ**ng.

Dù đã qua đ**ể** i n**h**ng h**àng** t**h** t**ướng** c**ủa** th**ủ** t**ướng** Gandhi v**ẫn** gây **nh** h**àng** đ**ể** n **chính** tr**ị** n**g** n**hà** Đ**ệ** sau này.

### 3. T**ướng** th**ủ** n**g** M**ỹ** John F. Kennedy

John Fitzgerald Kennedy (sinh ngày 29 tháng 5 năm 1917 – m**ất** ngày 22 tháng 11 năm 1963) là t**ướng** th**ủ** n**g** đ**ầu** i th**ủ** 35 c**ủa** Hoa K**ỳ**. Ông không ph**ải** i t**ướng** th**ủ** n**g** đ**ầu** tiên c**ủa** M**ỹ** qua đ**ể** i vì b**ị** á**m** s**át** n**h**ng ông là t**ướng** th**ủ** n**g** đ**ầu** n**h** nh**ật** c**ủa** Hoa K**ỳ**.



## 10 v̄ ám sát làm thay đ̄i th̄ gīi

T&#225;c Gi&#7843;: Tr̄nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

Trong khōng th̄i gian lãnh đ̄o Hoa K̄ t̄ năm 1961 – 1963, Kennedy đã tr̄i qua không ít sóng gió đ̄c l̄ch s̄ ghi nh̄n nh̄ s̄ kīn V̄nh con l̄n ̄ Cuba, Xây đ̄ng B̄c t̄ng Berlin ̄ Đ̄c, cūc ch̄y đua thám hīm không gian v̄i Liên Xô, Kh̄i mào cūc Chīn tranh ̄ Vīt Nam và phong trào dân quȳn ̄ M̄.

Vīc t̄ng th̄ng Kennedy b̄ ám sát năm 1963 đã khīn n̄c M̄ và c̄ng đ̄ng qūc t̄ rúng đ̄ng. Ông b̄ b̄n ch̄t tr̄a ngày 22/11/1963 ̄ thành ph̄ Dallas, tīu bang Texas. M̄t nḡi đàn ông tên là Lee Harvey Oswald b̄ b̄t và būc t̄i gīt ch̄t m̄t sĩ quan c̄nh sát lúc 7 gī sáng sau đó b̄n ch̄t t̄ng th̄ng vào gīa tr̄a. Oswald b̄ Jack Ruby b̄n ch̄t t̄i m̄t đ̄n c̄nh sát ̄ Dallas hai ngày sau đó. Năm ngày sau cái ch̄t c̄a Oswald, phó t̄ng th̄ng đ̄c ch̄ đ̄nh thay th̄ đã ngay l̄p t̄c yêu c̄u thành l̄p m̄t ̄y ban đ̄c bīt nh̄m đīu tra v̄ v̄ ám sát Kennedy. Tuy nhiên, nh̄ng tình tīt trong v̄ ám sát Kennedy mãi gây tranh cãi b̄i nḡi ta nghi nḡ r̄ng Oswald có đ̄ng ph̄m hay th̄m chí là n̄n nhân c̄a m̄t âm m̄u s̄p đ̄t tr̄c mà không h̄ ra tay gīt t̄ng th̄ng.

Tuy ch̄a đ̄t đ̄c thành qū đáng k̄ nào nh̄ng nḡi dân M̄ v̄n dành cho Kennedy nh̄ng s̄ ̄u ái l̄n lao b̄i s̄ thành công b̄c đ̄u c̄a nh̄ng chính sách do ông đ̄t ra.

### 4. N̄c u th̄ t̄ng Pakistan, Benazir Bhutto

Bà Benazir Bhutto (sinh ngày 21/6/1953 t̄i Karachi, m̄t ngày 27/12/2007 ̄ Rawalpindi) là n̄ chính tr̄ gia có t̄m ̄nh h̄ng sâu r̄ng nh̄t ̄ Qūc gia H̄i giáo Pakistan sau khi giành đ̄c l̄p. Bà đã hai l̄n đ̄c c̄ ch̄c v̄ Th̄ t̄ng Pakistan nh̄ng đ̄u b̄ bãi nhīm vì tranh cãi v̄ nh̄ng cáo būc tham nh̄ng c̄a t̄ng th̄ng.



Cho dù không còn nḡi trên c̄ng v̄ đ̄ng đ̄u chính ph̄, bà Bhutto v̄n có nh̄ng ̄nh h̄ng đáng k̄ chính tr̄ng Pakistan. S̄ng trong m̄t qūc gia đ̄y r̄y ch̄ nghĩa c̄c đ̄an, t̄ t̄ng và cách làm c̄a bà ḡp ph̄i s̄ nḡm nḡm thù đ̄ch c̄a nhīu phe phái.

Dù b̄ būc s̄ng l̄u vong năm 1999 nh̄ng bà đã đ̄c tr̄ v̄ sau khi đ̄t đ̄c th̄a thūn v̄i t̄ng th̄ng Pervez Musharraf tháng 10 năm 2007. S̄ nghīp chính tr̄ng c̄a bà tīp t̄c ḡp nhīu thūn l̄i đ̄n m̄c báo chí ph̄ng Tây luôn coi bà s̄m tr̄ l̄i v̄i quȳn l̄c. Tuy nhiên, bà Benazir Bhutto b̄ sát h̄i trong v̄ đánh bom līu ch̄t khi đ̄ng c̄a bà t̄ ch̄c tūn hành ̄ Rawalpindi.

Vì vai trò không th̄ thay th̄ c̄a Benazir Bhutto nên vīc bà b̄ ám sát gây ra nhīu t̄n th̄t cho phe đ̄i l̄p và nḡi dân Pakistan. N̄u có bà, Pakistan ch̄c s̄ không b̄t ̄n và nguy hīm nh̄ bây gī.

### 5. Julius Caesar – Hoàng đ̄ La Mã

Gāius Jūlius Caesar s̄ng ̄ nh̄ng năm 100 đ̄n năm 44 Tr̄c Công Nguyên. Ông là m̄t lãnh t̄ quân s̄, chính tr̄ c̄a đ̄ ch̄ La Mã đ̄c đánh giá có t̄m ̄nh h̄ng l̄n nh̄t trong l̄ch s̄

## 10 v̄ ám sát làm thay đ̄ i th̄ gī i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr̄nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

phát trīn c̄ a th̄ gī i. Ông là nḡ i góp công l̄ n đ̄ a La Mã tr̄ thành đ̄ ch̄ bành tr̄ ng kh̄ p th̄ gī i th̄ i đ̄ i m b̄ y gī .



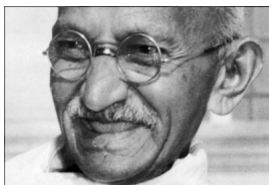
M̄ t trong nh̄ ng chī n công vang đ̄ i nh̄ t c̄ a Jūlius Caesar là vī c chinh ph̄ c x̄ Gaule bao ḡ m Pháp, B̄ c Ý, B̄ , mī n Tây Th̄ y S̄ ... đ̄ ng th̄ i m̄ ra con đ̄ ng đ̄ đ̄ ch̄ La Mã tī p c̄ n Đ̄ i Tây D̄ ng. Ngoài ra, ông cũng chính là nḡ i phát đ̄ ng cū c chī n vào n̄ c Anh. Caesar đ̄ c đánh giá là nhà quân s̄ i l̄ c nh̄ t, chính tr̄ gia xū t s̄ c nh̄ t đ̄ ng th̄ i là m̄ t trong nh̄ ng lãnh t̄ vĩ đ̄ i nh̄ t th̄ gī i.

Chī n công vang đ̄ i và nh̄ ng thành tích không ai sánh b̄ ng đã đ̄ a Caesar tr̄ thành lãnh t̄ c̄ a đ̄ ch̄ La Mã. Th̄ nh̄ ng, s̄ ph̄ n b̄ i c̄ a m̄ t nḡ i b̄ n thân đã khī n ông b̄ ám sát trong ngày đ̄ nh m̄ nh năm 44 tr̄ c công nguyên. Cái ch̄ t c̄ a Caesar bī n đ̄ ch̄ La Mã lâm vào m̄ t cū c n̄ i chī n đ̄ m máu và kinh hoàng h̄ n bao gī h̄ t đ̄ n t̄ i s̄ s̄ p đ̄ .

Vī c ám sát Hoàng đ̄ La Mã th̄ i đ̄ i m đó th̄ c s̄ đáng đ̄ c ḡ i là th̄ m h̄ a b̄ i không bī t bao nḡ i đã ph̄ i b̄ m̄ ng vì các cū c n̄ i chī n tranh giành quȳ n l̄ c. N̄ u đ̄ a vào đó đ̄ so sánh thì v̄ ám sát Caesar đáng đ̄ c coi là kinh hoàng nh̄ t trong m̄ i th̄ i đ̄ i.

## 6. Nhà hō t đ̄ ng nhân quȳ n n̄ Đ̄ Mahatma Gandhi

Mohandas Karamchand Gandhi (sinh ngày 2/10/1869, m̄ t 30/1/1948) là anh hùng dân t̄ c c̄ a n̄ Đ̄ . Ông là nḡ i ch̄ đ̄ o cū c kháng chī n ch̄ ng l̄ i Đ̄ qū c Anh giành đ̄ c l̄ p cho n̄ Đ̄ . Sū t cū c đ̄ i, ông ph̄ n đ̄ i t̄ t c̄ các hình th̄ c kh̄ ng b̄ hay b̄ o l̄ c mà luôn c̄ m hóa con nḡ i b̄ ng nh̄ ng quȳ chū n đ̄ o đ̄ c.



Ông đ̄ c nḡ i dân n̄ Đ̄ ḡ i m̄ t cách thành kính là Mahātmā nghĩa là “vĩ nhân”. Dù ch̄ a bao gī đ̄ ng ý đ̄ m̄ i nḡ i ḡ i mình là Mahātmā nh̄ ng nḡ i dân n̄ Đ̄ và c̄ ng đ̄ ng qū c t̄ bī t ông qua cái tên Mahātmā Gandhi nhī u h̄ n so v̄ i tên th̄ t c̄ a ông.

Ngày sinh c̄ a ông 2/10 đ̄ c Liên H̄ p Qū c ch̄ n làm ngày Qū c t̄ Phi b̄ o l̄ c. Tuy nhiên, nḡ i đ̄ n ông m̄ u m̄ c đ̄ c coi là “Qū c ph̄ ” c̄ a n̄ Đ̄ b̄ ám sát ngày 30/1/1948 trên

## 10 v ́ ámsát làm thay đ ́ i th ́ gi ́ i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr ́nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

đ ́ ng t ́ i m ́ t ng ́i đ ́ n ́ New Delhi. S ́ ra đ ́ c ́ a Mahatma Gandhi là m ́ t cú s ́ c đ ́ i v ́ i ng ́ i dân ́ n Đ ́ nói riêng và c ́ ng đ ́ ng qu ́ c t ́ nói chung.

K ́ ámsát ông Gandhi là m ́ t sinh viên đ ́ i h ́ c theo đ ́ ng l ́ i c ́ c đ ́ an, b ́ t ́ hình ngày 15/11/1949, g ́ n 2 năm sau v ́ ámsát. Dù ra đ ́ mãi mãi nh ́ ng h ́ t ́ t ́ ng c ́ a Mahatma Gandhi v ́ n có nh ́ ng ́ nh h ́ ng l ́ n lao t ́ i ng ́ i dân ́ n Đ ́ sau này. Không ch ́ ́ n Đ ́ giáo, nh ́ ng ng ́ i theo đ ́ o H ́ i cũng b ́ t ́ t ́ ng bài b ́ o l ́ c c ́ a ông c ́ m hóa. Nhi ́ u năm sau, th ́ gi ́ i v ́ n s ́ t ́ ng nh ́ đ ́ n ng ́ i đ ́n ông đ ́ c yêu m ́ n g ́ i là vĩ nhân và t ́ t ́ ng ch ́ ng b ́ o l ́ c c ́ a ông qua ngày 2/10 hàng năm.

## 7. Nhà ho ́ t đ ́ ng dân quy ́ n M ́ g ́ c Phi Martin Luther King

Martin Luther King (sinh ngày 15/1/1929 – m ́ t 4/4/1968) là nhà ho ́ t đ ́ ng dân quy ́ n có t ́ m ́ nh h ́ ng l ́ n nh ́ t trong l ́ ch s ́ Hoa K ́ nói riêng và toàn th ́ gi ́ i th ́ i kì b ́ y gi ́ . Ông đ ́ c ng ́ i dân trên toàn th ́ gi ́ i ng ́ ng m ́ nh ́ m ́ t nhà ki ́ n t ́ o hòa bình, m ́ t anh hùng hay th ́ trí là m ́ t v ́ thánh. Ông là ng ́ i tr ́ tu ́ i nh ́ t đ ́ c nh ́ n gi ́ i Nobel hòa bình danh giá.



Cũng có t ́ t ́ ng b ́ t b ́ o l ́ c nh ́ nhà ho ́ t đ ́ ng nhân quy ́ n Mahatma Gandhi, Luther King giúp nâng cao nh ́ n th ́ c c ́ a công chúng v ́ dân quy ́ n đ ́ ng th ́ i là nhà hùng bi ́ n vĩ đ ́ i nh ́ t l ́ ch s ́ Hoa K ́ . Năm 1964, ông đ ́ c trao gi ́ i Nobel hòa bình vì nh ́ ng n ́ l ́ c ch ́ m đ ́ t tình tr ́ ng kì th ́ , phân bi ́ t ch ́ ng t ́ c và nh ́ ng đ ́ ng góp l ́ n lao khác c ́ a mình.

Martin Luther King b ́ ámsát sáng s ́ m ngày 4/4/1968 khi m ́ t mình đ ́ ng bên ngoài hành lang khách s ́ n ́ Memphis, Tennessee tr ́ c lúc đ ́ n đ ́ u m ́ t cu ́ c tu ́ n hành ́ ng h ́ công nhân v ́ sinh ma màu t ́ i Memphis. Ông b ́ b ́ n vào m ́ t và qua đ ́ i t ́ i cùng ngày ́ b ́ nh viên St. Joseph.

S ́ ra đ ́ c ́ a Luther King không ch ́ đ ́ l ́ i s ́ ti ́ c th ́ ng trên toàn th ́ gi ́ i mà nó còn gây ra b ́ o lo ́ n ́ h ́ n 100 thành ph ́ trên kh ́ p n ́ c M ́ . Ngày 7/4/1968, t ́ ng th ́ ng M ́ Johnson đã tuyên b ́ 1 ngày qu ́ c tang đ ́ t ́ ng nh ́ ng ́ i đ ́n ông đã góp công l ́ n cho dân quy ́ n c ́ a nhân lo ́ i. 300.000 ng ́ i đã t ́ i đ ́ tang l ́ c ́ a ông. Hung th ́ sát h ́ i Luther King là James Earl Ray b ́ b ́ t hai tháng sau đó. Y b ́ k ́ t án ámsát King và lãnh hình ph ́ t 99 năm tù giam.

Dù đã ch ́ t nh ́ ng danh ti ́ ng c ́ a Luther King không h ́ gi ́ m sút mà còn tăng lên nhanh chóng. Ông tr ́ thành m ́ t trong nh ́ ng ng ́ i đ ́ c kính tr ́ ng nh ́ t n ́ c M ́ . Đ ́ t ́ ng nh ́ ng ́ i đ ́n ông h ́ t mình vì nhân quy ́ n, t ́ ng th ́ ng Ronald Reagan đã ký s ́ c l ́ nh tôn vinh Luther King vào ngày l ́ hàng năm mang tên ông trên toàn n ́ c M ́ . Dù đã qua đ ́ i nh ́ ng nh ́ ng gì mà ng ́ i đ ́n ông da m ́ u này t ́ o đ ́ ng v ́ n đ ́ c v ́ ông và nh ́ ng ng ́ i ́ ng h ́ duy trì và dành đ ́ c không ít th ́ ng l ́ i to l ́ n.

## 8. T ́ ng th ́ ng M ́ Abraham Lincoln

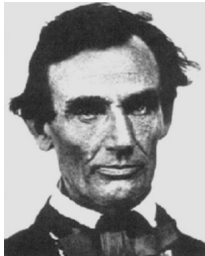
## 10 v▯ ám sát làm thay đ▯i th▯ gi▯i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr▯nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

Abraham Lincoln (sinh ngày 12/2/1809 – m▯t 15/4/1865) là t▯ng th▯ng đ▯i th▯ 16 c▯a H▯p ch▯ng qu▯c Hoa K▯. Ông đ▯c bi▯t đ▯n v▯i cái tên “Ng▯▯i gi▯i phóng vĩ đ▯i” b▯i chi▯n công trong cu▯c n▯i chi▯n xóa b▯ ch▯ đ▯ nô l▯ t▯n t▯i trên lãnh th▯ Hoa K▯.



T▯ng th▯ng Lincoln là ng▯▯i phát đ▯ng chi▯n tranh Nam B▯c gi▯a gi▯i trí th▯c mi▯n B▯c và gi▯i ch▯ nô l▯ mi▯n Nam đ▯ gi▯i phóng t▯ng l▯p nô l▯, sau đó ban hành các chính sách ru▯ng đ▯t cũng nh▯ nhi▯u ch▯ tr▯ng mang tính dân ch▯ khác.

Abraham Lincoln là t▯ng th▯ng đ▯u tiên c▯a Hoa K▯ b▯ ám sát sau khi Washington lãnh đ▯o n▯▯c M▯ giành đ▯c l▯p t▯ tay th▯c dân Anh. Ngày 14/4/1865, T▯ng th▯ng Abraham Lincoln cùng v▯ và hai v▯ khách t▯i xem bu▯i trình di▯n k▯ch ▯ th▯ đ▯ Washington D.C. Không ai ng▯, ông b▯ John Wilkes Booth, m▯t trong nh▯ng di▯n viên k▯ch danh ti▯ng nh▯t th▯i b▯y gi▯ rút súng l▯c b▯n vào đ▯u t▯ phía sau. Ông t▯ tr▯n sáng ngày hôm sau 15/4/1865 vì v▯t th▯ng quá n▯ng. Ch▯a có v▯ ám sát nào ▯nh h▯▯ng t▯i m▯t qu▯c gia l▯n nh▯ vi▯c t▯ng th▯ng đ▯i th▯ 16 c▯a Hoa K▯ b▯ sát h▯i. Ông ▯p ▯ nhi▯u đ▯ đ▯nh sau khi tái đ▯c c▯ t▯ng th▯ng nhi▯m kì hai đ▯ khôi ph▯c đ▯t n▯▯c b▯ tàn phá sau n▯i chi▯n, nh▯ng nh▯ng đ▯u đó không bao gi▯ tr▯ thành hi▯n th▯c. Hàng tri▯u ng▯▯i đã đ▯n th▯ đ▯ Washington D.C đ▯ tham d▯ l▯ tang t▯ng th▯ng Lincoln, hàng tri▯u ng▯▯i khác t▯ t▯p bên tuy▯n đ▯ng xe l▯a dài 2.600 km đ▯ ch▯ đoàn tàu đ▯a thi th▯ ông v▯ quê nhà mai táng. Ông tr▯ thành m▯t trong nh▯ng ng▯▯i vĩ đ▯i nh▯t l▯ ch s▯ Hoa K▯.

## 9. Sa hoàng Nga Alexander II

Alexander II (sinh ngày 29/4/1818 – m▯t 13/3/1881) n▯i danh v▯i cái tên “Nga Hoàng gi▯i phóng”, b▯i ông là ng▯▯i kí s▯c l▯nh gi▯i phóng nông nô, giúp 20 tri▯u nông dân Nga có quy▯n s▯ h▯u đ▯t đai và t▯ ch▯ cho b▯n thân mình. Ông là m▯t trong nh▯ng Sa hoàng cu▯i cùng c▯a Nga v▯i nhi▯u c▯ng hi▯n cho s▯ th▯nh v▯▯ng và phát tri▯n c▯a đ▯t n▯▯c.



## 10 v ám sát làm thay đ i th gi i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

Lên ngôi năm 36 tu i gi a lúc Nga đang lao đao vì cu c chi n tranh Krym, ông không có cách nào đ giúp quân đ i Nga đang b áp đ o giành th th ng. Tuy nhiên, chèo lái đ t n c sau th t b i cay đ ng, ông đã ti n hành nh ng c i cách có tính chi n l c trên quy mô l n giúp Nga v c d y.

Tên tu i c a Sa hoàng Alexander II g n li n v i “S c l nh gi i phóng nông nô” năm 1861 đ giúp nông dân có th làm ch . Ngoài ra, nh ng c i cách khác cũng đ c đ x ng đ thúc đ y n n kinh t Nga t ng b c ti n lên ch nghĩa t b n nh m thoát kh i tình tr ng trì tr .

Ông cũng chính là ng i p k ho ch xây d ng b n hi n pháp đ u tiên c a n c Nga theo t t ng dân ch t do. Tuy nhiên, nh ng c i cách mang tính đ t phá c a ông đã sinh ra trên đ t Nga ch nghĩa kh ng b .

Ngày 13/3/1881, Sa hoàng Alexander II phê duy t b n hi n pháp đ u tiên và thành l p hai y ban l p pháp. Tuy nhiên, đây cũng là ngày đ nh m nh khi ông b t ch c kh ng b cánh t đ t bom ám sát. Vì b th ng quá n ng, v Sa hoàng gi i phóng c a n c Nga không th qua kh i và trút h i th cu i cùng cùng ngày.

N u nh không có v kh ng b ngày 13/3/1881, n c Nga ch c ch n s có b n hi n pháp dân ch đ u tiên và t p t c phát tri n theo t duy đ i m i c a Sa hoàng Alexander II. Tuy nhiên, đ i u đó không th x y ra b i ng i k nhi m là vua Alexander III đã th c hi n chính sách b o th , b i b nhi u c i cách c a hoàng đ Alexander II cũng nh hi n pháp m i, m ra th i k b o th và đ m máu Nga.

## 10. Franz Ferdinand – Thái t Áo – Hung

Không nhi u ng i bi t đ n cái tên Franz Ferdinand, th nh ng v ám sát ông l i là m t trong nh ng v vi c gây ch n đ ng nh t l ch s . Franz Ferdinand (sinh ngày 18/12/1863 – m t ngày 28/6/1914) là ng i k nhi m c a đ qu c Áo – Hung. Khi m i sinh ra, không ai nghĩ ông s là ng i k v ngai vàng, tuy nhiên cái ch t c a ng i anh h lúc ông lên 12 tu i đã khi n ông tr thành ng i k nhi m c a hoàng t c.



Là ng i theo đ ng l i bành tr ng nh h ng khu v c Balkan, Franz Ferdinand b t ch c kh ng b Bàn Tay Đen thành l p năm 1911 theo đ ng l i gi i phóng Bosnia và Herzegovina, khu v c tranh ch p gi a Serbia và đ qu c Áo – Hung, ám sát ngày 28/6/1914. Hung th b n ch t thái t Franz Ferdinand đ c xác đ nh là Gavrilo Princip, m t sinh viên ng i Serbia thu c t ch c Bàn Tay Đen.

Sau v ám sát, đ qu c Áo – Hung đ l i cho Serbia đ ng đ ng sau v vi c và tuyên chi n v i qu c gia này, ch m ngòi cho chi n tranh th gi i th Nh t bùng n . Đ c đánh giá là cu c chi n phi nghĩa và đ m máu nh t trong l ch s nhân lo i v i kho ng 15 tri u ng i thi t m ng,

## 10 v<sup>o</sup> ám sát làm thay đ<sup>o</sup>i th<sup>o</sup> gi<sup>o</sup>i

T&#225;c Gi&#7843;: Tr<sup>o</sup>nh Duy

Th&#7913; B&#7843;y, 24 Th&#225;ng 12 N&#259;m 2011 17:31

---

v<sup>o</sup> ám sát thái t<sup>o</sup> Franz Ferdinand x<sup>o</sup>ng đáng đ<sup>o</sup>c coi là v<sup>o</sup> ám sát làm thay đ<sup>o</sup>i nhân lo<sup>o</sup>i trong th<sup>o</sup> k<sup>o</sup> 20. Dù không n<sup>o</sup>i ti<sup>o</sup>ng nh<sup>o</sup>ng cái ch<sup>o</sup>t c<sup>o</sup>a Franz Ferdinand có s<sup>o</sup>c <sup>o</sup>nh h<sup>o</sup>ng không thua kém so v<sup>o</sup>i v<sup>o</sup> ám sát hoàng đ<sup>o</sup> La Mã Julius Caesar. Đây đ<sup>o</sup>c coi là hai v<sup>o</sup> ám sát t<sup>o</sup>i t<sup>o</sup> nh<sup>o</sup>t l<sup>o</sup>ch s<sup>o</sup> nhân lo<sup>o</sup>i.